

Handläggare
Catharina Sackemark Larsson
Telefon: 08-508 33 929**Till**
Utbildningsnämnden
2015-09-21

SÖK- statsbidrag för ökad kvalitet, utredningen om kvalitet i utbildningen för elever med vissa funktionsnedsättningar (SOU 2015:45)

Svar på remiss från kommunstyrelsen, dnr 110-1173/2015

Förvaltningens förslag till beslut

1. Utbildningsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen.
2. Beslutet justeras omedelbart.

Tony Mufic
UtbildningsdirektörJan Holmquist
Gymnasiedirektör

Sammanfattning

Utredningen om kvalitet i utbildningen för elever med vissa funktionsnedsättningar redogör för hur statsbidraget till särskilda insatser på skolområdet fungerar, SOU 2015:45. Utredningen föreslår vissa förändringar i skollagen samt att två nya statsbidragsförordningar ska ersätta nu gällande statsbidragsförordning. Vidare föreslår utredningen nödvändiga konsekvensändringar i förordningen med instruktion för Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM) samt förordningen om statsbidrag till folkbildningen.

Förslagen rör

- särskild undervisning på sjukhus,
- statsbidrag för regionala utbildningsinsatser och utvecklingsprojekt för elever med funktionsnedsättning, samt
- särskild anordnad utbildning för elever med svår synskada.

Utbildningsförvaltningen ställer sig bakom förslagen i utredningen.

Bakgrund/ Ärendet

Enligt utredningens kommittédirektiv skulle utredningen utvärdera statsbidraget till särskilda insatser på skolområdet (SIS-bidraget). Vidare skulle utredningen lämna förslag på hur användningen och fördelningen av de medel som har anvisats för statsbidraget kan göras mer effektiv.

I förordningen om SIS-bidrag regleras att SPSM får fördela bidrag till insatser av regional art för elever med funktionsnedsättningar samt till elever i grundskolan för vilka särskild undervisning på sjukhus anordnas.

Två statsbidrag som har nära anknytning till SIS-bidraget regleras i SPSM:s regleringsbrev. Dels är det statsbidrag för utvecklingsprojekt för elever med funktionsnedsättning, dels statsbidrag för särskilt anordnad utbildning för elever med svår synskada vilka, efter grundskolan, behöver ett så kallat mellanår innan de börjar gymnasieutbildning.

Särskild undervisning på sjukhus

När det gäller särskild undervisning på sjukhus eller en institution som är knuten till ett sjukhus föreslår utredningen att det regleras i skollagen att den som är huvudman för sjukhuset, där utbildningen bedrivs, ska tillhandahålla de lokaler som behövs. Vidare föreslås att den som anordnar den särskilda undervisningen vid sjukhus ska ersättas för sina kostnader av elevens hemkommun. Detta har inte varit reglerat tidigare.

Utredningen föreslår också en ny förordning om statsbidrag för särskild undervisning på sjukhus eller en institution som är knuten till ett sjukhus och att Skolverket ska fördela detta statsbidrag. I dag är det Specialpedagogiska skolmyndigheten som fördelar motsvarande bidrag. Enligt dagens förordning om SIS-bidrag kan bidrag endast fördelas för elever i grundskolan. Den nya statsbidragsförordningen föreslås omfatta alla elever som huvudmannen enligt skollagen är skyldig att anordna denna undervisning för så att lagstiftningen på så sätt blir enhetlig.

Regionala utbildningsinstanser och utvecklingsprojekt

Utredningen föreslår att möjligheten till statsbidrag för regionala utbildningsinsatser och utvecklingsprojekt regleras i en ny förordning om statsbidrag för kvalitetshöjande åtgärder för elever med funktionsnedsättning.

Utredningen konstaterar att dagens statsbidrag för kostnader för *regionala insatser* är otidsenligt och att allt färre ansöker om detta

bidrag. Utredningen menar att det inte är rimligt att alla kommuner i landet har den särskilda kompetens som krävs för att kunna möta de olika behov elever med olika funktionsnedsättningar har.

Det finns därmed ett behov av att kommuner samarbetar för att kunna tillgodose elevernas rätt till utbildning och behov av stöd.

Utredningen föreslår därför en ny förordning, förordning om statsbidrag för kvalitetshöjande åtgärder för elever med funktionsnedsättning. I förordningen regleras att huvudmän som anordnar en regional verksamhet i enlighet med förordningen kan beviljas statsbidrag för merkostnader för att upprätthålla en långsiktig regional organisation vars personal har hög kompetens och för att ha en beredskap för varierande elevunderlag.

När det gäller *utvecklingsprojekt* för elever med funktionsnedsättningar har anslagen fördubblats på endast ett par år. Statsbidrag för utvecklingsprojekt utgör en unik möjlighet för huvudmän att pröva nya arbetssätt och finna nya vägar för att bland annat öka delaktigheten i skolan för elever med funktionsnedsättning.

Många ansökningar och redovisningar från huvudmännen saknar inslag av uppföljning, reflektion och kunskapsåterföring samt koppling till aktuell forskning. Specialpedagogiska skolmyndigheten saknar vidare effektmått för bidraget.

Utredningen föreslår därför att huvudmän inom skolväsendet ska kunna beviljas statsbidrag för projekt som syftar till att öka måluppfyllelsen för elever med funktionsnedsättning, öka kunskapen om olika pedagogiska arbetssätt eller till att anpassa lärandemiljön. Utredningen föreslår även tydligare krav på projektens forskningsanknytning och kunskapsåterföring.

Statsbidrag för särskilt anordnad utbildning för elever med svår synskada

Vid två folkhögskolor i landet bedrivs särskilt anordnad utbildning för elever med svår synskada, vilka efter grundskolan behöver ett så kallat mellanår innan de påbörjar en gymnasial utbildning.

Elevunderlaget har varit relativt konstant. Omkring tio elever har deltagit varje år. Statsbidrag kan beviljas för utbildningen men utredningen har funnit att det inte går att verifiera att folkhögskolan använder bidraget till givet ändamål. I dagsläget köper kommuner, i strid med bestämmelserna om entreprenad i skollagen, plats vid folkhögskolan åt de aktuella eleverna. Det finns därför skäl att se över regleringen av statsbidrag för särskilt anordnad utbildning för elever med svår synskada.

Utredningen föreslår att denna utbildning drivs helt i folkhögskolans regi. Utbildningen kan då bedrivas inom ramen för en eller flera folkhögskolekurser och finansieras genom statsbidrag för folkbildningen och statsbidrag för särskilt utbildningsstöd. Därför föreslår utredningen en ändrad reglering så att en folkhögskola får anta en elev som är yngre än 18 år och som har svår synskada.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom gymnasieavdelningen i samverkan med grundskoleavdelningen och ledningsstaben.

Förvaltningens synpunkter

Utbildningsförvaltningen ställer sig bakom förslagen i utredningen.

Stockholm stad anordnar särskild undervisning vid Sachsska barnsjukhuset, för barn inskrivna vid Barn- och Ungdomspsykiatriska kliniken i Stockholms län (BUP) och för barn inskrivna vid Stockholms centrum för ätstörningar (SCÄ). Organisatoriskt sorterar dessa utbildningar under ESS-gymnasiet. Stockholms stad har ingått ett avtal med kommunerna i länet om kostnaderna för särskild undervisning vid sjukhus, kallad Överenskommelse om kostnadsdelning för särskild undervisning vid sjukhus mellan länets kommuner. Bedömningen är att denna överenskommelse kan fortsätta att gälla även om aktuella regeländringar genomförs.

Utbildningsförvaltningen ställer sig dock frågande till begreppet *elever med funktionsnedsättning* i den föreslagna regleringen. Det skulle kunna innebära att det skulle krävas dokumenterade diagnoser för de elever som berörs av ett utvecklingsprojekt som en skola ansöker om statsbidrag för. Det skulle i så fall strida mot regleringen i skollagen att alla elever i behov av särskilt stöd ska få det, oavsett om de har fått en specifik diagnos eller inte.

Förvaltningens förslag

Utbildningsförvaltningen föreslår att utbildningsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen och att beslutet justeras omedelbart.

Bilaga

Delbetänkande SÖK – statsbidrag för ökad kvalitet, SOU 2015:45. Utredningen om kvalitet i utbildningen för elever med vissa funktionsnedsättningar